

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Bathány-utca 5. sz.

Az egészség morálja.

Az emberiség mindig amaz apostolokat szerette, a kik leszámoltak a tényekkel, a kik megelégedtek a meglévőkkel és nem hirdettek semmiféle új, kellemetlen erkölcsant.

Talán nem kell bizonyítani, hogy azok a doktorok is tulajdonképpen morált predikálnak. A morál mindig terhes. A régi morál teoriák és morál kényszerek a mellett ítélőképességünkől tulsok liberálizmust kívánnak. Nagyon is gyakran hivatkoznak az ugynevezett igazságra, a mely önmagáért győzedelmeskedik és büntet. Ezzel szemben az új, a doktorok hirdette morál, a milyen kegyetlen, ép olyan átlátszó. Nem szabad alkoholt fogyasztani, — mert az utódok elbutulnak. És körül kell bástyázni magunkat a tüdővész ellen, ha adunk valamit arra, hogy mi és a kik utánunk következnek, hosszú életük legyenek e földön. A lélek morálja csupa teória, — csupa megfoghatatlanság. El-lene, az évszázadok óta hirdetett ellen, egyszerre nagy erővel támad fel a reakció és nagyon tiszteletreméltó tulzással minden erkölcsnek orvosi alapokra való átfektetését követeli.

Valóban, hogy a lopást és gyilkosságot semmitéle hitvallás még csak megtorolni sem kédes, nemhogy megelőzni, a büntető törvénykönyv segedelme nélkül mi teljesen megelégedhetnénk, ha az egészség morálja tudna teljes mértékben érvényesülni. Súlyosnak elég súlyos ez a morál. És igazságtalanság, kegyetlen tulzás is volna benne elegendő. De nem hanyagolták e el, nem lökték-e sutba évezredek óta? Nem kötelez-e társas életünk társas elveknek a kivitelére? Nem büntetjük-e olyan joggal a köz-

egészsége ellen vétőt, mint azt, a ki — például — megsérti a „közszemérmét“, a rosszul konstruált, tehát valószínűleg beteg emberek e jellemző hipokrita csinálmányát?

A mai társadalom előkelőbb példányai között vannak anarkista, semmivel nem törődő emberek és bevallottan szociális lények.

A szociális érzelműek védelmezettebbnek látják saját legbecsesebb énjüket, ha mások önzésével is összhangzásba jön. Az önzésnek ez a fajtája végre is elég becsületes. Ez a szocietás bizonyára könyörtelenül sújtja az egészsége ellen vétőt. Ez a szocietás irtó hadjáratot indít mindenféle pusztító mótely ellen Nem gondolja-e az emberiségnek, vagy a hazának és a magyarságnak minden barátja, hogy tatárnál és közös vámtérületnél, sőt mameiük kormányánál is: a nagyszabású mótelyek pusztítóbb ellenség. A népszerű, nagy hármasság: a részegség mótelye, a tüdővész mótelye és az a mótely, a melyről Brioux olyan rossz, olyan tanulságos drámát irt. Ez a harmadik még nem került az orvos morálisták szószerkére. Kényes egy kissé. Veszedelmes, elterjedt és bűnös az elterjedésében kivétel nélkül mindenki. A ki valóban terjeszti és a kit megóvott tőle a jó sorsa.

De csitt, ne beszéljünk róla. Hisz még az orvosok is félnek. Az apostolok, a kik az új morállal immár bejárják a világot. Ha a munkát a kényelmesebb végén kezdik, ha őket is lenyűgözve tartja még a hazugság, a mely prudéria cimen bilincsekbe veri a világot, — azért egy az erkölcs, a mit hirdetnek. Egy, jó és diadal-maskodni fog. Majd megértik az emberek, hogy egy dolog van a világon, a mi rut, a mi ellen küzdeni kell: a betegség. És mindenféle betegség, nem

csupán az alkoholizmus és nem csupán a tüdővész. Lehet, hogy olyan kor tér vissza a mikor a fogyatékos ruházatért ugyan nem szégyelli magát senki. Ellenben az emberiség szégyenének a különféle mótelyek uralmát tartják és különféle tüzes vasakkal irtó hadjáratot indítanak ellenük. A mi gyermekeink nagyon hamar megtanulnak pirulni. De ez a kényes izlésű szocietás eltűr nagy városokban olyan lakásokat, a melyeknek a levegője egyszerűen öl. Nagy uradalmak tanyáin akadnak cselédházak, a hol egyetlen szobában négy család mindenféle tagja jön világra és hull el, a nélkül, hogy kérdezné, vajjon ildomos e, a mit tett, nem kényszerít-e talán pirulásra másokat.

Az orvos papjaival kegyetlen, zsarnoki új inkvizíció. A szociális lények, hazafiak, nemzeti-színűek, zöldek és vörösek egyaránt az életet hirdetik. Az életnek pedig az egészség az alapja, az egészség, a melynek jogait szabad erőszakkal is érvényesíteni.

Uj képviselő. Zsolnáról jelentik: Smialovszky Valér függetlenségi párti képviselőjelölt ma egyhangulag képviselővé választott.

A helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 2.

A képviselőház a holnapi nappal ismét összeül Az ülés formális lesz csupán és a csütörtöki ülés napirendjét állapítja meg. Azt ugyanis, hogy a Ház a csütörtöki nappal megkezdi a koalíció felirati javaslatának érdemleges tárgyalását.

Tisza István gróf ma délután Gesztről, ahol a husvéti ünnepeket töltötte a fővárosba érkezett, hogy a szabadelpvűpárt végrehajtó-bizottságának ma esti értekezletén részt vegyen.

Élénk feltűnést keltett politikai körökben egy előkelő politikusnak az a bécsi értesülése, hogy a király nem jön Budapestre. E hírforrás

szerint a királyt belátható időn belül nem fogjuk látni a magyar fővárosban és — szintén e hírforrás szerint — ismét a Lukács-féle kombináció áll előtérben olyan módon, hogy a felség őt bizza meg a miniszterelnökség ügyvitelével s a régi kabinetből Tisza István gróf válnék ki csupán. Mennyiben felel meg ez a hír a valóságnak, azt a jövő fogja bebizonyítani.

Politikai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek Apponyi Aibert grófnak a felirati vita során várható felszólalása elé. Apponyi Albert gróf ebben a beszédében a katonai kérdésekre helyezi majd a fősúlyt és precizálni fogja a függetlenségi párt álláspontját a katonai kérdésekhez olyaténképen, hogy a pártnak le kell számolnia egyszersmindenkorra az udvari politikával.

Holnap délután 4 órakor a vezérlőbizottság tart értekezletet, estére pedig valamennyi parlamenti párt konferenciázik. A csütörtöki nappal pedig teljes erővel indul meg a parlamenti kampány.

A nyakszirtmerekedés Szabadkán.

A helybeli közkórházban az elmúlt éjjel meghalt egy kilenc éves fiú, aki a világszerte kísértő rém, a járványos gerincagy gyulladás tünetei között betegedett meg és mint a ma megtartott boncolás kétségen felül megállapította, a veszedelmes epidémiának Szabadkán az első áldozata.

Az epidémia kiterjedéséről a következő részletek jutottak tudomásunkra:

Vasárnap este Stévo Pál 9 éves munkás fiút szállási hozzátartozói a közkórházba vitték. A fiút, aki egy órával rosszullete előtt még jó étvágygyal evett, óriási láz lepté meg. A kórházban néhány óra mulva eszméletét teljesen elvesztette és vissza sem nyerte az éjjel óriási kinok után bekövetkezett haláláig.

A kórházban még egy súlyos beteg van, Fábán János 19 éves legény, a kinek életbenmaradásához szintén nincs remény.

A járvány kiterése alkalmából felhívjuk a hatóság, a tisztí főorvos, valamint az egész lakosság figyelmét a legmesszebb menő óvintézkedések megtételére. Ugy értesülünk, hogy már több eset fordult elő a lakosság körében, azonban bejelentve eddig még egy sem lett. Egyesek orvost sem hívnak, mert félnek a kórházba szállítástól.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatos szer: **tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, szamarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánltatik.**

Emeli az étvágyat és a testület, eltávolítja a köhögést és a köpetet és éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban 4. — kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg slanti cizéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

Még a kezelő orvosok között sincs a legújabb epidemiára vonatkozólag megegyező vélemény. Sokan azonosnak tartják a tuberkulotikus alapon fejlődött ugynevezett meningitis cerebrospiralis epidemikával, mások azt vitatják, hogy az új betegség nem azonos a lassan fejlődő tuberkulotikus gerincagy lobbal, hanem rohamosan, orvosi nyelven, foudroyan lép föl, a megbetegedés előtt legjobb közérzésű egyénnél, a beteg néhány óra alatt eszméletét veszti, a nyak- és tarkó izmok csontkeményekké merevednek, a beteg fejének forgatására képtelen és óriási fájdalmakat kell kiállania.

Hogyan ovakodjunk a járványtól?

A fertőzés ellen, amennyire eddig tudták, legbiztosabb védelem a lehetőleg nagy tisztaság, rendszeres fürdés, a tiszta fehérnemű, észszerű táplálkozás, a lakások szorgalmas szellőztetése és takarítása. Megállapították azt, hogy a betegség kórcsírája a nyakhártyákon át terjed el a testben és főképpen az orr váladékában található, ezért tehát óvakodni kell minden hurutos meghűléstől, főképpen a náthától, mert ez veszedelmes az olyan helyeken, ahol a nyakszirtmerevedés járványa fel lépett.

A nyakszirtmerevedés gyógyítása.

Minden új betegség feltűnésének meg van egy különös haszna: híressé lesz általa néhány tudós és néhány névrevágó orvostanár. A nyakszirtmerevedéssel eddig a diagnózis megállapításáig jutottunk el. Versenyeztek európai hírű tudósok, hogy ki tudja jobban meghatározni a nyakszirtmerevedés mivoltát. Most következnek a gyógymódok fölfedezései. A dicsőség azonban többnyire addig tart, míg a hír a világlapoktól kezdve bejárja a sajtót a vidéki újságokig. Akkor azután örökre elfeledik az agyondicsért, megváltó sérumot. A nyakszirtmerevedés gyógyításának első apostola Wallmayer pétervári híres orvos, aki egy német orvosi szaklapban a nyakszirtmerevedés gyógyításáról a következőket írja: „Mindenfelől arról érkezik hír, hogy a meningitis-epidémia szerte a világon terjed és sok áldozatot követel. Miután pedig az orvosok tanulmányozásával nem lehet tisztában, én, hosszú tapasztalataim alapján, a következő elveket ajánlom figyelmükbe: 1. Meningitis cerebrospiralis tiszta eseteinél higanykenés chinin és más antifebriliák teljesen hatástalanok. 2. Piócák alkalmazása csak ritka esetben ajánlatos. 3. Narkotikus szerek, különösen morfium szükségessé válhat, célszerű azonban ilyen szerek nélkül gyógyítani. 4. Hajtószer, főként kalomel egy ízben, a betegség elején rendelhető. Később, ha szükséges csak klysmata ajánlatos. 5. Arzén belső alkalmazása ajánlatos. A dózisokat ismételtén növelni kell. 6. Korán kell kezdeni meleg fürdőknek (26—28 fok R.) alkalmazását. 7. A szívműködésnek kámfor-injekciók által való fokozása feltétlenül szükséges. 8. Nagy súly helyezendő a beteg erőteljes táplálására.

Május elseje.

Szabadka munkásai is lelkesedéssel ülték meg a május elsejét, a munkásünnepet. Az ünnepséget a szabadkai szocialdemokrata pártszervezet rendezte a Hungária kert-helyiségében.

A munkások már délelőtt gyüle-

keztek s az ünneplés a délelőtt megtartott népgyűléssel kezdődött.

Délután két órakor kezdődött az ünnepély, melynek sorrendje a következő volt:

Itt van újra május elseje. Előadta a Munkás Dalkör. Kikelet. Csizmadia Sándortól. Előadta Mészáros Károly. Giaria. Adna Regitől. Szavaltta Németh A. — A vándor sorsa. Lipsitz Sándortól. Előadta Szőke Szilveszter. — Szenzációs kuplé. Kátsa cigány. Előadta Szigmet József. A marha. Palágyitól. Előadta Mészáros K. — Száraz kenyér. Benedek Nándortól. Előadta Firic István — Büneim. Kiss Károlytól. Előadta Szloboda Mátyás. Kuplé. A bob herceg. Előadta Varga Mihály. Szabadság. Kiss Károlytól. Előadta Babjánovics József. Hej te kis lány. Előadta a Munkás Dalkör. Zászlónkhoz. Abet Adámtól. Előadta Szloboda Mátyás. — Kuplé. Előadta Hoffmann Péter. Fuzitus muzsikus. Gabányi A.-tól. Előadta Mészáros Károly. — Földművelők indulója. Csizmadia S.-tól. Előadta Jurics István. Riadó. Előadta a Munkás Dalkör. Kuplé. Előadta Lipsitz Sándor. Életkép. Szabó Józseftől. Előadja Szőke Szilveszter. — Busan dalol az ágon. Előadta a Munkás Dalkör.

Este 8 órakor Lipsitz S. Sándornak a Rab-leány című szocialista tárgyú szindarabját adták elő. — A darab előadása felizgatta a kedélyeket s a felvonások után kitörő lelkesedéssel éltették a szocialista eszméket és a szerzőt. A darabban a következők szerepeltek: Varga Mihály, Piritz István, Pertics Kálmán, Nagy Juliska, Szegfü Éva, Hoffmann József, Németh István, Szalma Károly, Szabó Mariska, Szigmet József, kik valamennyien sikeresen adták kifogástalanul betanult szerepeiket.

Különös említést érdemel a Munkás Dalkör, mely kitűnő betanulással énekelt minden egyes ének-számot, amiért különös elismerést érdemel Klazsik Lehel gimnáziumi énektanár, akit dalárdistái őszinte szeretettel tüntetnek ki.

A színi előadást tánc követte kivilágos kivirradtig.

HIREK TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 6-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Május 7. A szabadkai Gazdakör közgyűlése d. e. 10 órakor.

Május hó 28. Húngverseny a főgimnáziumban.

— Előléptetések a helyőrségnél.

A májusi katonai előléptetések alkalmával a szabadkai helyőrség tiszti karában a következők léptek elő: A honvédségnél: Kiss Aladár a 4. honv. huszárezred századosa őrnagygyá, dr. Csejdi Gábor ezredorvos törzsorvossá, a bpesti honvéd helyőrségi kórházban, Tiriczka Károly a 6. honv. gyalogezred főhadnagya II. oszt. százados, Hersényi László a 24. honv. gy. ezredtől a 6. gy. ezredhez II. o. százados, Herman János a 6. gy. ezredtől a 21. gy. ezredhez II. oszt. százados, Brészel Gusztáv II. oszt. százados kezelőtiszté, Asztalos János hadnagy kezelőtiszté a 6. honv. gy. ezredben és Balass Gyula tart. hadapróddá a 6. gy. ezredben. A közös hadseregnél: Másod oszt. százados előléptetett. Jovanovics Lukács, főhadnagy, százados — kezelőtiszté: Müller Gusztáv és Zsilinszky Sándor, II. oszt. ezredorvossá: dr. Chyla József hadnagy, kezelőtiszté: Deák Oszkár és Schefdl Benesau, Athe-

lyezett Petényi Árpád hadnagy a cs. és kir. 97. gy. ezredtől a 86-ik gy. ezredhez.

— A katonai építkezések. Ma délután a városházán a polgári és katonai hatóságok képviselőinek részvételével, vegyes bizottsági ülés tartott, a mely alkalommal a Szabadkán építendő tűzérkötő ügyleivel foglalkoztak. A bizottság a tűzérkötő terveit általánosságban elfogadta, a gyalogsági laktanya építésére vonatkozó legutóbb felvett jegyzőkönyvet hitelesítette és végül állapította meg az ülésen dr. Biró Károly polgármester elnököl.

— Egy orvos övvenéves jubileuma. Szép ünnepe volt, mint tudósítónk írja, Omorovica községnek. A község nagyérdemű orvosának, Dembitz Vilmosnak, Dembitz Lajos dr., városunk főügyésze édes atyjának ötvenéves orvosi jubileumát ünnepelték. A község minden lakosa örömmel adott kifejezést szeretetének és hálájának, melyet az ünnepelt hosszú és áldásos működése révén általánosan megszerzett és kiérdemelt. Testületileg jelentek meg Dembitz Vilmos előtt: az előjáróság a jegyző és a bíró vezetése mellett, a tanítótestület, a kath. és református papság, a tűzoltóság, a tej- és vajszövetkezet. A váratlan ünnepléstől és az önkényt megnyilatkozó szeretettől meghatva köszönte meg az ünnepelt a tisztelgőknek az ünneplést, melyen Dr. Dembitz Lajos, városunk főügyésze is jelen volt.

— A kath. kör tekepályáját tegnap, május elsején nyitották meg kisebb ünnepség keretében. A megnyitáson részt vettek: Vojnits Máté h. polgármester, a kath. kör elnöke és Simrák Béla, a kath. kör alelnöke is.

— Esküvő. Vasárnap délután esküdtök örök hűséget Perli Lajos helybeli nagykereskedő Milánovics Katicának. Az érdekes aktus óriási érdeklődés mellett folyt le. Tanuként a vőlegény részéről György Mór nagybirtokos, a menyasszony részéről pedig Kuthy György nagyiparos szerepeltek. Ezernyi tömeg nézte az ifjú párt az anyakönyvi hivatal előtt s mikor mint házastársak jelentek meg, hatalmas éljenzéssel fogadták őket.

— Aczél Henrik műterméből. A városunkban tartózkodó festőművész alkotásai iránt mindinkább nagyobb érdeklődéssel viseltetik a művészi izléssel rendelkező és pártolásra képes közönség. Alig fejezi be a kiváló festőművész egy-egy újabb alkotását. már találkozik műértő maecenás, aki megvásárolja. Aczél művei közül már eddig harminc művészi munka (portrait, genrekép és nagyobb tanulmány) van Szabadkán magántulajdonban. E héten öt festményét vásárolták meg. Gaál Ferenc oszt. magyar banktisztviselő „Naplemente”, Conen Vilmos «Tavas» című nagyméretű festményét, özv. dr. Schaffer Mórné „Hazatérés” (triptichon) paravánt, dr. Szilasi Mórné «Virágárus» és Váli Gyula v. építész-mérnök egy cigányleányt ábrázoló tanulmányfőt vett meg.

— Betegségélyzőegyleti közgyűlés. A szabadkai kereskedő ifjak társulatának betegségélyző pénztára tegnap tartotta meg idei közgyűlését. Freudenberg Zsigmond elnöke mellett. A tárgysorozaton levő ügyek elintézése után megejtették a tisztújításokat. Pénztárnokká választott: Heilbrunn József, ellenőrré Szigeti

Jenő. Igazgatók: Főnök: Illgenn János, új igazgatósági tagok: Grünbaum Lipót, Kohn Gábor, Lang Illés, Dörfler János, Siflis István, Mikuska Lukács és Hauser József. Felügyelő bizottságba beválasztották: Braun Illést, Buchwald Hermant és Herczog Lászlót, póttagnak: Horovicz Samut.

— A szabadkai közigazgatást is mintának akarja használni néhány lelkes nagyváradai polgár, akik városuk fejlesztésén akarnak munkálkodni. Ezért dr. Adorján Emil és társai, mindannyian nagyváradai törvényhatósági biz. tagok, átiratilag kérik hatóságunkat, hogy az utolsó három évi költségvetésnek, zárszámadásoknak, az összes szabályrendeleteknek megküldésével járuljon a fejlesztés munkájának megkönnyítéséhez.

— Jelenet a rendőrségnél. E cím alatt lapunk legutóbbi számában megjelent tréfás közlemény olyan roszindulatu magyarázatra adott alkalmat, hogy lehetetlenség azokra nem reflektálnunk. Hogy akadnak botrányhajhászok, akik éppen azt akarják kisütni, hogy mi egy művésznőt akartunk megbántani, ez nem szorul bővebb jellemzésre. A krocki keretében megfér egy kis tréfa is és különösen egy kis szójáték, amely itt is kísértett, — de ez nem ok még arra az izgatásra, amelylyel ellenünk roszakaróink dolgoznak. Hiszen végeredményében csak jót tettünk, mert éppen a művésznőket megillető dekorum érdekében irtuk amit irtunk és amelyből csak éppen a gonoszindulatuak, vagy olyanok, akik az ugrasztásban lelik örömüket tudnának ügyet csinálni.

— Hasi Kálmánék bucsuja. Piros Józsi hegedűjének méltó örököse, aki a szabadkaiak feledhetetlen cigányprimásának jellemzésére közszájon forgó uri cigány elnevezést is most már kiérdemelte, vasárnap este bucsuzott a Bárányban s már tegnap a fővárosiak oázisán, a kies Margitszigeten gyönyörködött a kényes izlésű budapestieket, diszkrét, behizelgő muzsikájával.

— Ajánlatok közszállításra. A városi közeget javításához és kisebb új közvezési munkálatokhoz szükséges 20,000 darab kő szállítására érkezett ajánlatokat ma bontották föl a gazdasági ügyosztályban. A szállításra a következő ajánlatok tettek: Hofbauer Jakab budapesti cég somoskői bazaltra ezrenként 635 koronáért, Korláti bánya részvénytársaság I. minőségű bazaltkőre 590, II. minőségűre 560 koronáért, Roheim Alfréd budapesti cég ajnácskői bazalt 618 koronáért, — Kissebesi gránitbánya részvény társaság csomai bazaltra 620, zsidóvári gránitra 600 koronáért, Roheim Károly és fiai budapesti cég dunabogdányi félkék trachitra 355, kékszinűre 375 koronáért. — Az ajánlatok fölött a tanács legközelebb dönt.

— Névmagyarosítás. Szaghmeiszter Ernő helybeli lakos, vaia mint kiskoru Mihály és Aurélia gyermekei »Szegő-re, Glück Sámuel, a Szabadka és Vidéke takarékpénztár pénztárnoka »Gaal-ra változtatták családi neveiket.

— Tüzesetek. Két év óta nem jelentkezett a veres kakas Sándor külvárosban, Tegnap azonban újra megjelent, de szerencsére nem sok kárt okozott. Frank Pál házában udvarán gyulladt meg egy kazal szalma, de a tüzet csakhamar elnyomták. — Délelőtt 10 és fél 11 óra között a II. kör Hosszu-utcában Horvát Ferenc házában ugyan csak szalma és egy sertés öl égett, de

mire a tűzoltók a helyszínere érték, a tüzet eloltották.

— **Éjjeli orvítamadás.** Vasárnap éjjel a VI. körű Gréci-utcában többen megtámadták Polyvas Simont és a legnagyobb brutalitással verték össze. A fejét három helyen is beszakították és a balkarját eltörték. A rendőri nyomozásnak már meg van az eredménye mert a tettesek ki vannak derítve és az eljárást ellenük megindították.

A kegyetlen háziur.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 2.

A Tüzér-utca 25. számú házban ma reggel kilenc órakor Stepka Mihályné, született Feivolt Lina napszámosnő baltával fültűvön vágta a háziurát, Weisz Jenő háztulajdonost. Weisz, akit rögtön elborított a vér, ájultan esett össze. A lakók részvétel nélkül, közömbösen állták körül a véres testet s csak a házmesternek jutott eszébe, hogy segíteni is kellene a gazdáján. Kihívta hozzá a mentőket, akik bekötötték a sebeit s elvitték a Hungária-ut 91. szám alatti lakására. Sebe súlyos, de nem életveszélyes. A merénylet előzménye az, hogy Weisz ma korán reggel levétette Stepkák lakásának összes ablakait és ajtait s kikergette a lakókat:

— Takarodjanak ki — mondta nekik — nálam nincs hajléktalanok menhelye.

Stepkáné először könyörgésre fogta a dolgot s hivatkozott arra, hogy föl sem mondtak nekik s még sohasem maradt adós a házbérről, mikor azonban a háziur hajthatatlan maradt, a szerencsétlen asszony szemét elborította a vér s félig önkivületi állapotban hozzávágta Weiszhoz az épen kezeügyébe esett baltát. Stepkánét letartóztatták.

Innen onnan.

Egy vidéki ujságban olvassuk a következő, — amilyen rövid, olyan jellemző hirt:

„Dr. Ujhelyi Mór, aki legutóbb kikerestelkedett, egy helybeli koldust választott keresztapául. Adott neki tíz koronát és egy új rend ruhát. Tette ezt azért, hogy érdekhajhászál ne gyanúsíthassák meg“.

A koldus, mint keresztapa, új találmány és kétségtelen, hogy az az érdeknélküliség mellett bir némi bizonyító erővel.

Vendég (miután elébe tették a korsót, melyet majdnem egészen megtölt a hab): Kávét kérek!

Vendéglős: Azzal nem szolgálhatok. Nekem csak sörházam van.

Vendég: Akkor hát vigye vissza ezt a korsót is, mert én a habot csak kávéval iszom.

— Tetszik sorsjegy? — Főnyereménygy 100,000 korona!

— Menjen dolgára. Nem akarok nyerni!

— No van olyan is, a mi nem nyer!

A kaszárnyában a káplár előadást tartott a legénységnek. Buzgón magyarázta, hogy a föld gömbölyű.

— Az előtt, — így szólt, az ámuló ferencvárosi gyerekeknek, — azt hitték, hogy a föld egyenes, mint a deszka. Beláthatjátok, hogy ez szemérem! Ma már mindenki tudja, hogy a föld olyan gömbölyű akár csak az alma. Aki ebben kételkedni mer, az hat órai kurtavasat kap De vannak egyéb okok is, a melyek meggyőznek bennünket a felől, hogy a föld csakugyan gömbölyű.

TAVIRATOK

A háboru.

London, máj 2. A „Daily Telegraph“ jelenti Tokióból: Itt azt hiszik, hogy az egész második és harmadik orosz hajóraj május másodikán egyesül. Ugyanez a lap jelenti Jongkongból tegnap delutánról, hogy a Brascombes gőzös Szvatutól északra két hadihajót és egy szeneshajót látott, a melyek déli irányba tartottak. A gőzősön azt hitték, hogy japán hajókat láttak. A „Daily Mail“ tudósítója, a halászbárkában tért vissza a Kamrang öbölből Saigonba, a múlt hó 20-ikáról azt jelenti onnan lapjának, hogy alaposan fel lehet tenni azt, hogy Rosdesztvenszki tengernagy Filippinák felé tartott, hogy ott a vladivosztoki hajókkal és Skridlov tengernagygyal, valamint a harmadik balti hajóhaddal találkozzék.

Pétervár, máj. 2. (Távirati Ügy-nökség.) Linevics angol tábornok a következő távirati jelentést intézte a csárhoz 28-iki kelettel. Az oroszok Tunghusian város mellett megtámadták a Japánokat, egymás után öt állás feladására kényszerítették őket és végül elfdtgák Tunghusiant.

Egy egyetemi tanár halála.

Budapest, május 2. Kisfaludi Liphay Sándor műegyetemi tanár, udvari tanácsos, a Magyar mérnök-és építész-egylet elnöke, tegnap meghalt. Temetése ma délután 4 órakor volt a Tisza Kálmán-tér 10. sz. a. levő gyászaházból.

SZINHÁZ.

Három színházi est. Szombaton a Tavasz operette ment új be tanítással. Gerlakinak, az eltávozott

subrettenek szerepét Lónyai Pirocska játszta temperamentummal és különösen a második felvonásban, csinosan is énekelt. Solti Vilma ügyesen mozgott és szépen énekelt. Falussy szerepét Király Ernő vette át s sikerrel állta meg helyét. A beteg Rátkai szerepében Ujvári ugrott be s sok tapsot váltott ki mozgékony-sága révén. Havassy Szidi, Bálint, Szamosi ügyesen egészítették ki a jó ensemblét.

Vasárnap este Feleki Miklós régi jó színművét mutatta be társulatunk. Az előadásról igazán csak elismeréssel szólhatunk. Minden szereplő kedvvel és játszott. Tompa Kálmán művezetésének jótékony hatását, észleljük a gondos összjátékban és a legapróbb részletekig nagy tudással és leleményességgel beállított jelenetekben Ezen az estén Tompa Andort játszotta azzal az előkelő művészettel és megkapó érzéssel, amely magával ragadja minden szereplése alkalmával a mi hideg közönségünket.

— Az anya szerepében méltó partnere volt Vécsei Ilona. Rokonszenven hatott a Szilágyi Ivor Palija. A többi szereplő közül dicséret illeti Somló Margitot, Garai Ilonkát és Király Ernőt. Sikerült alakítást láttunk Szamosi Jenőtől Kovács Andortól. Lónyainak rövidke szerep jutott, dicséretére válik, hogy ebben föl tudott tűnni, dalait megtapsolták.

Hétfőn este a vasgyárost adták. Clairet Somló Margit játszotta: Általánosan helytelenítik hogy Garai Ilonka után, aki a szerepben kitűnő alakítást mutatott be, mással játszották, Somló Margit kedves, tehetséges színésznő, de ez a szerep nem illik egyéniségéhez.

REGÉNY CSARNOK.

Sötét hatalmak.

47.

— Négyezer tallér! — ismételte. Kölyök, meddig üzöd csinyjeidet? Talán a fegyházban akarod végezni?

Miksa még nem látta atyját ily izgatottságban; akaratlanul hátrált, de csakhamar visszanyerte önuralmát.

— Erre az összegre minden körülmények között szükségem van és ha megtagadná tőlem, akkor a fegyházat illetőleg alighanem igaza lesz.

— Még egyszer kérdem, mire kell ez az összeg? kérdé remegő hangon a bűnügyi tanácsos, miközben homlokán hideg verejték ütött ki.

— Egy váltót kell kifizetnem!

— Amelyen hamis az aláírás, kiáltott fel az öreg ember és erőtellenül dült vissza székébe.

— Miksa hallgatott. A hallgatás vallomás volt. A bűnügyi tanácsos egyetlen szót sem szólt többet; mult-

jának sötét képei vonultak el szemei előtt. Vajjon joga volt ellökni, elátkozni a fiát ezért a bűnért?

Szóltanul kelt föl, ment az íróasztalhoz, vett elő egy csomó bankjegyet, s adta azt át a fiának. Kezével intett, hogy magára akar maradni.

Miksa ijedten nézte atyjának sápadt, fájdalmas arcát, romlott lelkében is megszólalt a lelkiismeret; lassan, habozva távozott a szobából.

A bűnügyi tanácsos leült, fejét tenyerére hajtotta és sötétben bámult maga elé.

— Ez a gonosztett átka, suttozta, ez a sors keze, amely elért; nem érdemeltem mást! O az én fiam, ki kell őt szabadítanom annak a gazembernek a kezei közül; ő még fiatal, talán van még segítség. Igaz, hogy a katasztrófának Wittgenstein barátomra nézve rettenetes következményei lesznek; de ő férfi és el bírja viselni a sorsát. Az atyai kötelesség előbbre való a baráti kötelességnél, a barátot nem kimélhetem meg a szerencsétlenségtől.

A bűnügyi tanácsosban megmáshatatlant határozat éri eldőtt meg és erre visszatért lelkébe a nyugalom. Rendbe szedte a szétszórtan heverő iratokat és napimunkájának elvégzéséhez látott.

VII.

A Wittgenstein házban élénk volt az élet. Ma kellett az idény első báljának meglenni. A szolgasereg az utolsó teendőket végezte.

A ház urnője a szobájában ült. Kedvetlenül bámult maga elé; mintha valami nehéz teher feküdt volna a lelkén. Ő, aki máskor figyelmes háziasszony, az ünnepély éltető eleme volt, ma nem talált örömet az előkezületekben, s szinte aggodalommal várta az estét.

Nagy megerőltetésébe került, míg Wehlertet meghívta. Ő maga is rosszul érezte magát, hogy ezt az embert ma este látnia kell; a lelkiismeret furdalta. A meghívottak névsora előtte feküdt és épen ennek áttekintésével foglalatoskodott. — A tekintete sokáig függött a Wehlert néven; akaratlanul is ennek a hírére gondolt, hogy az az embert akit az ő segítségével akart az életétől megfosztani, még él és az ő biztonságát fenyegeti.

Tovább olvasott. Wehlert neve után Baum Emilé következett. E névnek olvasására gunyosan fölnevetett.

(Folyt. köv.)

Felolvas szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: AZ ALAPÍTÓK

Szerkesztőségi és kiadóhivatali

telefon szám: 62.

Ma már minden ember tudja, hogy a világhírű

Valódi Növény Essencia-Fluid

csak „KATONA-féle“ „K. A.“ védjeggyel!

Ovakodjunk tehát hatás nélküli külföldi utáztatok megrendelésétől és kérjünk határozottan csak egyetlen valódi gyártmányu KATONA-féle igazi Növény Essencia-Fluidot, mely 12 üveg 4 kor., 1 üveg 40 fillér.

Minden olyan FLUIDOT, melyen nem áll rajta Katona név, vissza kell utasítani, mivel hamisított.

Budapesten: Török József gyógyszer-tára; Kapható Szabadkán: Katona Ágoston gyógyszerész Csernovits-utca; Wachsmann Jenő gyógyszerész Széchenyi-tér; Zalán Béla droguistás Kossuth-u; ifj. Hoffmann József gyógyszer-tára III. kör Zimonyi-ut.

Megvizsgálva és véleményezve!

Ma már minden ember tudja, hogy a világhírű

Valódi Növény Essencia-Fluid

csak „KATONA-féle“ „K. A.“ védjeggyel!

Páratlan — nélkülözhetetlen — elérhetetlenül megbízható nagy gyógyhatásu házi gyógyszer. Gyorsan gyógyít minden gyomor rendetlenséget, megszüntet gyomor- és hasgörcsöt. Kitűnő szer minden gyengeségben, étvágytalanságban stb. Gyorsan etvágyat gerjeszt, így a test erőfokozódását — a test súlyának növekedését idézi elő, az egész idegrendszert megerősíti. Mint külszer, fényesen bizonyult köszvény-nél.

csuznál, tagszagatásnál stb.-nél.

Nyilttér. *)

Köszönet.

Szabadka sz. kir. város közönségének részvénytájkozatáért és koszorujáért hálás köszönetet mond:

Özv. Ásványi Lajosné szül. Vavra Mária és családja.

*) E rovat alattiakért nem felelős a Szerk.

Üzlet megnyitás.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy a főtéren **Ödri huscsarnoka mellett**

hentes üzletet

nyitottunk, ahol állandóan a legjobb minőségű husneműek kaphatók.

Bel- és külföldön szerzett tapasztalatunk szerint készült **friss felvágottak, valódi kassai és prágai sodar,** valamint minden időben **friss sertés hus** kapható.

Tisztelettel

Bogesics testvérek

hentesáru üzlete és husfűstöldéje Szabadkán, Főtér (Vermes-féle ház) Ödri huscsarnoka mellett.

HIVATALOS HIRDETÉSEK.

15/905. kp. sz.

Hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város központi választmánya közhírré teszi, hogy az 1906. évre érvényes birandó választói névjegyzékek kiigazítása befejeztetvén, úgy az összeállított ideiglenes névjegyzékek, mint a kihagyottak névjegyzékai f. évi május hó 5-től május hó 29-ig bezárólag naponként

d. e. 8 órától 12 óráig, d. u. 2-től 6 óráig, kivéve a vasár- és ünnepnapokat, a városháza tanácstermében közszemlére lesznek kitéve.

A névjegyzékek kiigazítása iránti felszólalások f. évi május hó 5-től 15-ig a polgármesteri hivatalban adandók be, az ezekre tett észrevételek pedig május hó 16-tól 25-ig ugyancsak a polgármesteri hivatalban lesznek benyújthatók.

A felszólalásokat úgy az ezekre tett észrevételeket úgy írásban, mint szóban lehet előterjeszteni.

Szabadkán 1905. évi április hó 15-én tartott választmányi ülésből.

Dr. Biró Károly

polgármester,
mint közpv. elnök.

28833. H. M. számhoz.

XIV./1905.

Pályázati hirdetmény.

Gróf Reichenbach-Lessonitz Vilmos által rokkant tengerészek segélyezésére létesített alapítványra.

A trieszti cs. és kir. tengerészkerületi parancsnokság pályázatot hirdet a fentnevezett alapítvány jövedelméből 1905. évi január 1-től számítható adományozandó egy évi 100 korona segélydíj élvezetével járó alapítványi helyre.

Ezen alapítványra első sorban az 1864-ik évi május 9-iki helgolandi tengeri ütközetben rokkantá váltak, valamint az ugyan ezen alkalommal elesettek özvegyei és árvái; — ilyenek hiányában valamely későbbi tengeri ütközetben rokkantá váltak, illetőleg elesettek özvegyei és árvái birnak igényvel.

Felhívtnak tehát az igényjogosultak, hogy a szükséges igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványaikat folyó évi május hó 15-ig a trieszti cs. és kir. tengerészker. parancsnokságnál nyújtsák be.

A folyamodó szegénységi, vagy helyhatósági bizonyítvánnyal tartozik igazolni, hogy vagyontalan szegény és segélyre szorul.

28833. H. M. számhoz.

XIV./1905.

Pályázati hirdetmény.

Báró Wüllerstorff-Urbair Bernát ellentengernagy által két szegény beteg tengerész katoná segélyezésére létesített alapítványra.

A »Mária Anna Császárné« alapítványi bizottság pályázatot hirdet a fentnevezett alapítvány jövedelméből két szegény beteg tengerész katonára között az 1905. évben kiosztásra kerülő 140—140 koronás segélyre.

Az alapítványra oly tengerész katonák birnak igényvel, kik a cs. és kir. hadi tengerészet kötelékéből tényleges katonai szolgálatuk alatt keletkezett betegség miatt, ellátási igény nélkül bocsátattak el.

Az alapítványi segély a folyamodók közül a két legérdemesebbnek egy évre adományoztatik és augusztus hó 10-én, mint az alapító halálának évfordulóján fizettetik ki. Azon körülmény, hogy valaki ezen alapítvány jótéteményében már részesült, a segélydíjnak újbóli elnyerését nem zárja ki.

Felhívtnak tehát azon igényjogosultak, hogy a szükséges igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványaikat folyó évi július hó 1-ig a trieszti cs. és kir. tengerészkerületi parancsnoksághoz nyújtsák be.

A folyamodó által igazolandó:

1., hogy a cs. és kir. hadi tengerészet kötelékéből tényleges katonai szolgálata alatt keletkezett betegség miatt ellátási igény nélkül bocsátott el.

2., hogy vagyontalan szegény és segélyre szorul.

Ezen utóbbi körülmény szegénységi vagy helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

Július 1-én tul beérkező folyamodványok nem vétetnek figyelembe.

7716/1905. tan. sz.

Hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a nyomdai munkák szállítására három évi időtartamra f. évi május hó 6-án d. e. 9 órakor a gazdasági ügyosztályban zárt ajánlati verseny fog tartatni.

Ovadékképen 1000 kor. teendő le.

A zárt ajánlatok a fent kitett napon d. e. 9 óráig nyújtandók be az iktató hivatalba. Egyéb árlejtési feltételek a gazdasági ügyosztályba a hivatalos órák alatt tekinthetők meg.

Kelt Szabadkán, 1905. évi május hó 1-én.

A városi tanács.

Egressy-Damjanich-utca

sarokház

ELADÓ.

Bővebbet a tulajdonosnál.

Egy jókarban

levő

biczikli

megvételre kerestetik.

Cim a kiadóhivatalban.

Bercsényi-utcában — Pukkel korcsmával átellenben

egy telek,

melyen 4 lakás van 200 négyszögöl udvarral, szabad kézből, kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

DEUTSCH ALBERT

cipőraktára Szabadka, Főtér 1 szám.

Gyermek fűzős cipő
barna v. fekete.

Legnagyobb
választék!

Legjobb
kivitel!

Leány fűzős cipő
fekete v. barna.

Valódi Goodyear „Világ-cipő” a jelenkor
elismert legjobb cipője.

Férfi czugos tartós ft. 2.50

Férfi fűzős cipő, erős „ 3.—

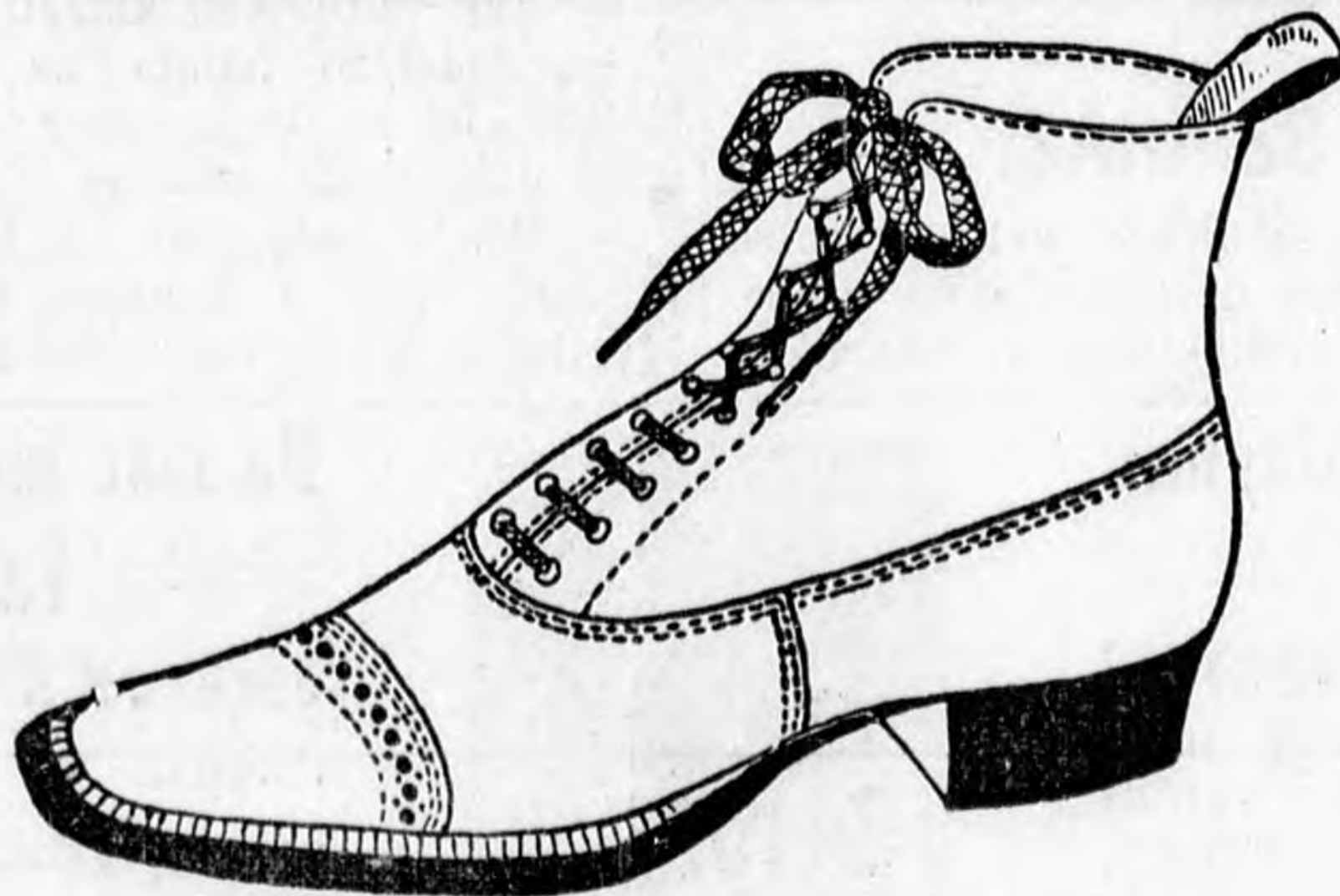
Férfi fűzős Boxcipő „ 4.50

Tiszti cipő borjubőrből „ 4.75
Goodyear varrott.

Férfi fűzős cipő barna bőrből, elegáns „ 4.—

Férfi fűz. cipő Chevraból „ 5.50
Goodyear varrott

Férfi hegymászó cipő „ 6.75

Elegáns!
Könnyű ipar!

Női czugos cipő ft. 2.50

Női fűzős cipő, tartós „ 2.75

Női gombos cipő, fekete „ 3.—

Női fűzős cipő, barnabőrből „ 3.—

Női fél cipő fekete bőrből „ 2.—

Női fél cipő barnabőrből „ 2.25

Női fűzős cipő Chevraból „ 4.25

Goodyear varrott, elegáns, sikkes.

Divatos formák!

Jó anyag

Tartósság

Kiváló minőség!